

MODLITBA JAKO OTEVÍRÁNÍ PROSTORU

Kázání ze soboty 06.11.2021 – br. Martin Pavlík

Lk 3,21.22

Milé sestry a bratři v Kristu,

několikrát jsme už během bohoslužby zmínili, že dnešní sobotou začíná modlitební týden. Každý rok se tím učíme společně předstupovat před Boha a přinášet nejrůznější záležitosti, kterými žijeme, do Boží perspektivy. Protože o tom je modlitba: svůj život přinášíme před tvář Boha a věříme, že nás při tom vidí a slyší. Víra a modlitba k sobě patří a vždycky patřila, protože víra je spjata s jazykem. Většinou tedy neřešíme, jestli se modlit, ale spíš, jak se modlit. A když jsem předminulý týden kázal o ideálech a o realitě, tak také v souvislosti s modlením existuje nějaký ideál, a pak také realita. Asi každý z nás by mohl říct, proč se častokrát nedokážeme na modlitbu během dne úplně soustředit. Nakonec jsme rádi, když na Boha pomyslíme aspoň v půlminutové modlitbě před jídlem. Jiný problém, který možná znáte taky, souvisí s tím, že se někdy modlíme jen tehdy, když jsme v obtížné situaci. Je nám to trochu trapné, že si na Boha vzpomeneme jen v nouzi. Martin Jirous to v Labutích písních pojmenoval přesně, když napsal:

V neštěstí se vždycky hbitě

vracím k religiozitě.

Jak se však trochu zabydlím,

tak se zas ani nemodlím.

Taková je často i naše realita, že modlitbě necháme kousek času, chvilku ze dne, pokud nám nějaká zbude. Anebo se k modlitbě uchýlíme až v tísní, až selžou všechny možnosti, co nás napadly, a racionálně už nevíme, co dělat dál, tak se za to pomodlíme. Ve svém dnešním kázání, na příkladu tří událostí z Ježíšova života bych vám chtěl ukázat, proč je to ve skutečnosti s modlitbou přesně naopak, a taky, proč jsem modlitbu v názvu mého kázání pojmenoval jako „otevírání prostoru“.

Modlitba otvírá nebe

První událostí je příběh, který jsme slyšeli v biblickém čtení. Evangelista Lukáš nám ve třetí kapitole líčí situaci, během které byl Ježíš pokřtěn od Jana. Z evangelíí víme, že ten, kdo se nechal Janem pokřtít, předtím vyznával své hříchy a také touhu po odpuštění. Z tohoto pohledu není úplně jednoduché odpovědět na otázku, proč se pro křest rozhodl i Ježíš. Věřím, že se Kristus nemusel dát pokřtít kvůli sobě samému – křest jako znamení obrácení určitě nepotřeboval. Ale nevěřím ani tomu, že by to byl pouze formální ceremoniál, kterým chtěl jen ukázat příklad pro druhé. Důvodem, proč se Ježíš rozhoduje z Janových rukou přijmout křest, je nejspíš jeho skutečné ztotožnění se s lidmi před Hospodinem. Ježíš se

ztotožňuje s lidmi, s námi hříšníky. Proto vstoupí do stejné vody jako všichni ti, kteří tam vstoupili před ním, a dovolím si tvrdit, že se stejně ztotožnil také se všemi, kteří do vody vstoupili po něm. Událost Ježíšova křtu je fascinující a jak jsme četli, je doprovázena několika zázračnými znameními. Dnes nás však především zajímá jeden detail, který nám nesmí uniknout – Ježíš se při svém křtu modlí a při jeho modlitbě se otvírá nebe.

„Když byl pokřtěn od Jana i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe.“

Výsledkem Ježíšovy modlitby jsou otevřená nebesa. Doslova se tam píše, že jsou roztržena. Slovo schizomenus a schizma známe, a znamená roztržení nebo trhlinu. Evangelista nám chce naznačit, že jde o mimořádně dramatický akt. Jako by se Hospodin nemohl dočkat, až konečně „roztrhne“ nebe, aby mohl nově vstoupit k lidem. Díky Kristově modlitbě se otvírá nebe; otevírají se ty oblasti, které byly dosud jako by zavřené. Cesta k Bohu Otci je díky Kristově modlitbě volná. Kristus se modlí a výsledkem jsou otevřená nebesa, ze kterých na něj sestupuje Duch svatý a zaznívá také Boží hlas. Hlas, který odhaluje, čím je pro svého Otce: „Ty jsi můj milovaný Syn.“ Věta, na kterou hodně synů čeká celý život. Ježíš z tohoto výroku a z této lásky bude žít celý svůj pozemský život. Tato veřejná slovní deklarace otcovy lásky jako by jeho životu i jeho poslání dala nový rozměr. A na začátku stála modlitba. Při mnoha příležitostech představuje evangelista Lukáš Ježíše jako člověka modlitby, ale při jeho první události popisuje velmi obrazně také to, co Ježíšova modlitba způsobila. Modlitba je pro Ježíše od této chvíle vždy zkušeností otevřeného nebe. A také přímého spojení s Otcem, z něhož žije a díky kterému je schopen otvírat nebe také nám. Modlitba otvírá nebe.

Modlitba otvírá cestu k druhým

Druhou klíčovou událostí, ve které vidíme modlíciho Ježíše, je příběh vyvolení dvanácti. V šesté kapitole čteme:

„V těch dnech vyšel na horu k modlitbě; a celou noc se tam modlil k Bohu. Když nastal den, zavolal k sobě své učedníky a vyvolil z nich dvanáct, které také nazval apoštoly: Šimona, kterému dal jméno Petr, jeho bratra Ondřeje, Jakuba, Jana, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba Alfeova, Šimona zvaného Zélóta, Judu Jakubova a Jidáše Iškariotského, který se pak stal zrádcem.“

Když nastal den, vyvolil dvanáct učedníků, které nazval apoštoly a prožil s nimi všechno, co následovalo. Když nastal den... Ale předtím vyšel na horu a celou noc se tam modlil k Bohu, píše Lukáš. Všimli jste si toho? Všimli jste si při čtení tohoto příběhu, nebo toho předchozího o křtu, té nevyrazné zmínky o modlitbě? Jak nenápadně působí, a jak zásadní roli sehrávají v Ježíšově příběhu.

Ježíš je muž modlitby. Tato stránka Ježíšova chování asi nejvíc zajímala evangelistu

Lukáše. Zmiňuje se asi o deseti konkrétních situacích, kdy se Ježíš modlil. Několik z nich žádné jiné evangelium neuvádí a tato je jedna z nich – Ježíš se modlí před povoláním svých Dvanácti. Zprávy o Ježíši, o jeho vyučování, uzdravování, se rychle šířily po celém galilejském kraji, takže se k němu hrnuly zástupy lidí. Často čteme, že se seběhlo celé město ke dveřím, a tak začal uzdravovat nemocné. Musel se cítit vyčerpaný. Kromě setkání s lidmi čteme také o jeho střetech s nečistými duchy. Nedovedu si představit, jak vyčerpávající to muselo být. Zajímalo by mě, v kolik hodin chodil Ježíš spát. Dočteme se jen to, že po rušném dni velmi brzo ráno vstával a odcházel se modlit na opuštěná místa.

Modlil se při svém křtu a otevřelo se nebe. Nyní se modlí opět a otevřela se před ním cesta k druhým, k těm nejbližším v životě. Díky modlitbě zná nyní své nejbližší. Modlitba otvírá cestu k druhým, o tom je příběh povolání dvanácti.

Modlitba otvírá vlastní nitro

Třetí událostí, kterou jsem vybral, je Ježíšova noc v Getsemane v závěru jeho života. Ježíš tu před svým Otcem padá na kolena, opět se modlí a tentokrát prosí:

„Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, ale tvá vůle staň.“

Jeho modlitba kdysi otevřela nebe, později mu jeho modlitba otevřela cestu k druhým, ale v Getsemane otvírá jeho vlastní nitro. Právě v getsemanské zahradě při modlitbě otvírá Ježíš své nejniternější myšlenky, pocity a emoce. Vždyť i on byl člověkem, který zápasil s úzkostmi. Ve 22. kapitole, která zachycuje noc v Getsemane, Lukáš říká: „Ježíš v úzkostech zápasil a modlil se ještě usilovněji; jeho pot kanul na zem jako krůpěje krve.“

Ježíš v tento nejtěžší moment svého života dokonce vybízí k modlitbám i své učedníky. Ježíš se modlí tváří tvář smrti a jeho modlitba pak vrcholí na kříži, když se modlí za své vrahy. Modlitba odhaluje jeho nitro, stejně jako nám také například mnoho žalmů dává nahlédnout do nejniternějších zápasů lidské duše právě v modlitbě. Modlitba otvírá nebe a cestu k Bohu, cestu k druhým, ale také k sobě a k vlastní duši.

Sestry a bratři, Lukáš nám popsal Ježíše i jako muže modlitby. Jak se modlil, to se přesně nedozvídáme; přesná slova neznáme. Co však víme a čeho jsme byli svědky v těchto třech klíčových událostech jeho života, je zkušenost modlitby jako otevírání prostoru. V Ježíšově příběhu otevřela modlitba nejprve prostor k Bohu, když při Ježíšově křtu doslova otevřela nebe. Následně otevřela modlitba prostor a cestu k druhým, když jejím výsledkem bylo vyvolení jeho dvanácti nejbližších učedníků. A nakonec to byla opět modlitba, která otevřela prostor směrem do vlastní duše, do jeho vlastního nitra, když Ježíš s Bohem a sám se sebou zápasil v Getsemane.

Všimněte si, že Ježíš v modlitbě Otčenáš tento postup kopíruje a učí nás otevírat se těmto třem prostorům také. Modlitba Otčenáš začíná pohledem do nebes, k nebeskému Oci. Otevřít se nebi vede následně k odpuštění a přijetí druhých, našich bližních. A vrcholí prosbou, abychom nepropadli vlastním pokušením a zápasům vlastní duše. Modlitba otvírá nebe, otvírá vztahy a také naše vlastní nitro. Tohle umí modlitba. A možná to umí jen ona.

Kriste, náš Pane, pokud jsi modlitbu ve svém životě potřeboval ty, čím spíš ji potřebujeme my. Dej nám během následujícího modlitebního týdne prožít ji jako zkušenost otevřeného nebe, jako zkušenost otevřené cesty k našim bližním, i jako zkušenost vnitřní proměny.

Amen